

KÖTETBEMUTATÓ AZ ESZTERGOMI FŐSZÉKESEGYHÁZI KÖNYVTÁRBAN

DOBÓ JUDIT

Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár

Sokéves munka eredménye látott napvilágot az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár, az Akadémiai Kiadó és Országos Széchényi Könyvtár közös kiadásában. A középkori könyvkultúra Esztergomban őrzött emlékeinek tudományos feldolgozását, leírását az MTA–OSZK Res Libraria Hungariae Kutatócsoport Fragmenta Codicum Műhelyének munkatársai, [Körmendy Kinga](#), [Lauf Judit](#), [Madas Edit](#) és [Sarbak Gábor](#) készítették el. A kötések leírásában [Rozsondai Marianne](#), a vízjelek leírásában [Pelbárt Jenő](#) és [Korondi Ágnes](#) működött közre. A kötet társszerzői [Boreczky Anna](#), [Erdő Péter](#), [Szoliva Gábor](#), [Dominique Vanwijnsberghe](#), [Kateřina Voleková](#) és [Zsoldos Endre](#). Az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár, az Érseki Simor Könyvtár és a Városi Könyvtár kódexei című kötet [Madas Edit](#) szerkesztésében jelent meg, a *Fragmenta et codices in bibliothecis Hungariae* könyvsorozatot 7/A jelzetű darabjaként. Így az 1983-ban induló sorozat két kötete is Esztergomhoz kapcsolható. A széria 1993-ban megjelent második tagja, a *Mittelalterliche lateinische Handschriftenfragmente in Esztergom* című kötet az esztergomi könyvtárakban őrzött kódextöredékeket írja le.

A most megjelenő kódexkatalógust [Erdő Péter](#) bíboros, prímás, esztergom – budapesti érsek ajánlása után [Körmendy Kinga](#) esztergomi könyvgyűjteményeket ismerető állománytörténeti tanulmánya vezeti be, melyből

átfogó képet kapunk az Esztergomi Egyház könyvtárának történetéről a középkortól egészen napjainkig.

Az állománytörténeti bevezetőt a szerkesztő, **Madas Edit** írása követi, melyben a katalógus előzményeiről, **Szelestei Nagy László**, **Berkovits Ilona** művészettörténész és **Kovács Zoltán** könyvtárigazgató munkájáról, a kötet szerkezetéről, az egyes kódexeket leíró tételek felépítéséről olvashatunk.

Az ezt követő rövidítésjegyzék után a leírt kódexek könyvtárak szerinti, jelzetrendben történő felsorolása, majd a felsoroláshoz hasonlóan szintén könyvtárak szerint, jelzetrendben, az egyes kódexek nemzetközi gyakorlatot követő, a kódexre vonatkozó valamennyi információt tartalmazó tudományos leírása következik.

A leíró tételek fejrészában a jelzet, a szerző vagy cím, valamint a kódex anyagára, keletkezési idejére és helyére, terjedelmére vonatkozó adatokat tartalmazó összefoglaló sor szerepel. Ezt követi a kódex leírása a rövidítve idézett

irodalommal, a külső leírással, az írásra, notációra, díszítésre, kötésre, bejegyzésekre, eredetre, használatra vonatkozó információkkal. A harmadik rész a tartalom leírása, melyben szerepelnek a szerző és a cím, incipit, explicit, megjegyzések, irodalom, kiadás és a párhuzamos kódexek. A meglévő kutatási eredmények összefoglalása mellett számos új kutatási eredmény jelenik meg a tételekben. A 70 katalógustétel között az egylapos kódextöredék leírásától a közel 400 levél terjedelmű díszkódex leírásáig találunk példát.

A katalógus használatát gazdag mutatórendszer segíti. Mivel a leírt kódexek jelentős része liturgikus kötet, a mellékletek egy része az ezekben való tájékozódást támogatja. Az első mutató a leírt magyarországi szerkönyvekben szereplő szentek ünnepeit veti össze egy táblázatban, majd ezt követi a szentek mutatója, utána pedig a himnuszok és szekvenciák jegyzéke. A 4. melléklet a vízjeleket írja le. Ezt követi az incipitmutató, majd a személynév-, helynév-, cím- és tárgymutató. A szakirodalmi szerzői névmutató után a kötet végére került a rövidítve idézett irodalom. A katalógust záró 32 tábla illusztrációt, képeket közöl egyes kódexekből.

A kötet szerkesztésével párhuzamosan zajlott egyes kódexek [Fehrentheil Henriette](#) és az OSZK Restauráló és Kötészeti Osztály munkatársai általi restaurálása, állományvédelmi kezelése. Megtörtént a kódexek digitalizálása, így a katalógus Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtárban őrzött köteteit virtuálisan is átlapozhatjuk. A könyvtár honlapján [28](#) a [Bibliotheca Digitalis Kódexek](#) oldalon [29](#) a leírt kódexek megtekinthetők.

A kötet bemutatójára, az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtárban őrzött valamennyi kódex kiállításának megnyitójára 2022. március 11-én került sor a [Bibliotheca](#) épületében. A katalógus a bibliotheca@biliotheca.hu e-mail-címen rendelhető meg. ►